

Procurement of AI Community

● PUBLIC BUYERS COMMUNITY

Prijedlog standardnih ugovornih klauzula za nabavu sustava umjetne inteligencije koju provode javne organizacije, verzija iz rujna 2023.

DRAFT High Risk version

Izjava o odricanju od odgovornosti

Ovo je nacrt dokumenta namijenjen samo za raspravu kako bi se prikupile prve povratne informacije od dionika. Izradio ga je Jeroen Naves (Pels Rijcken). Ovo nije službeni dokument EU-a i ni u kojem se slučaju ne može smatrati da odražava službeno stajalište Europske komisije. Ni Europska komisija ni bilo koja druga osoba koja postupa u njezino ime nisu odgovorne za moguću uporabu ovog dokumenta. Ovaj je dokument još uvijek radna verzija. Na temelju njega ne mogu se ostvariti nikakva prava.

Uvodne napomene

Ove standardne ugovorne klauzule sastavljene su za javne organizacije koje žele nabaviti UI sustav koji je razvio vanjski dobavljač. Ove standardne klauzule temelje se na standardnim klauzulama za nabavu algoritamskih sustava koje je 2018. izradio grad Amsterdam (<https://www.amsterdam.nl/innovatie/digitalisering-technologie/algoritmen-ai/contractual-terms-for-algorithms/>).

Standardne ugovorne klauzule iznesene u ovom nacrtu u velikoj se mjeri temelje na zahtjevima i obvezama za visokorizične UI sustave iz glave III. Prijedloga uredbe o umjetnoj inteligenciji* („Akt o umjetnoj inteligenciji”). O tom se prijedlogu još uvijek vode pregovori, stoga će klauzule trebati revidirati kako bi se uzele u obzir sve promjene i kako bi ih se u potpunosti uskladilo s konačnom uredbom koju će donijeti Vijeće i Europski parlament.

S obzirom na to da se o predloženom Aktu o umjetnoj inteligenciji još pregovara, javne organizacije koje odluče primjenjivati ove uvjete mogu to učiniti na dobrovoljnoj osnovi te u svakom pojedinačnom slučaju procijeniti jesu li različiti dijelovi ovih standardnih ugovornih klauzula dostatni i razmjerni za nabavu određenog UI sustava. Standardne ugovorne klauzule posebno su usmjerene na UI sustave koji su klasificirani kao „visokorizični” u smislu članka 6. i navedeni u jednom od područja obuhvaćenih priložima II. i III. predloženom Aktu o umjetnoj inteligenciji. Kad je riječ o UI sustavima koji nisu visokorizični, primjena tih zahtjeva na temelju Akta o umjetnoj inteligenciji nije obvezna, ali se preporučuje kako bi se poboljšala pouzdanost aplikacija umjetne inteligencije koje nabavljaju javne organizacije. Ako je to primjereno i opravdano, ovisno o učinku sustava na pojedince i društvo, javne organizacije mogu proširiti primjenu ovih klauzula i na druge algoritamske sustave koji se ne moraju nužno svrstavati u „UI” kako bi se dodatno obuhvatili jednostavniji softverski sustavi koji se temelje na pravilima jer bi njihova uporaba u javnom sektoru u određenim slučajevima mogla zahtijevati i veću odgovornost, kontrolu i transparentnost.

Kako bi se uzele u obzir javne organizacije koje žele primjenjivati ove standardne ugovorne klauzule za UI sustave koji nisu visokorizični, dostupna je i blaža verzija ovih klauzula.

Standardne ugovorne klauzule sadržavaju samo odredbe specifične za UI sustave i pitanja obuhvaćena predloženim Aktom o umjetnoj inteligenciji, čime se isključuju druge obveze ili zahtjevi koji mogu nastati na temelju relevantnog primjenjivog zakonodavstva, kao što je Opća uredba o zaštiti podataka. Osim toga, ove standardne ugovorne klauzule ne čine potpuni ugovorni sporazum. Na primjer, ove standardne ugovorne klauzule ne sadržavaju nikakve uvjete koji se odnose na intelektualno vlasništvo, prihvaćanje, plaćanje, vrijeme isporuke, mjerodavno pravo ili odgovornost. Standardne ugovorne klauzule sastavljene su tako da se mogu priložiti ugovoru u kojem su takva pitanja već utvrđena.

* Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju usklađenih pravila o umjetnoj inteligenciji i izmjeni određenih zakonodavnih akata Unije, COM(2021) 206 final.

Odjeljak A – Definicije

Article 1 Definicije

- 1.1. Pojmovi navedeni velikim početnim slovom u ovim Klauzulama imaju značenje koje je određeno u ovom članku.
- Ugovor: cjelokupan ugovor koji sadržava Klauzule kao dodatak
 - UI sustav: UI sustav odnosno sustavi iz **Priloga A**, uključujući sve njihove nove verzije
 - Klauzule: ove standardne ugovorne klauzule za javnu nabavu sustava umjetne inteligencije koju provode javne organizacije
 - Skupovi podataka Javne organizacije: Skupovi podataka (ili njihovi dijelovi) i. koje je Javna organizacija dostavila Dobavljaču na temelju Ugovora ili ii. koji će se izraditi ili prikupiti u okviru Ugovora, uključujući sve izmijenjene ili proširene verzije Skupova podataka iz točaka i. i ii. (na primjer zbog obilježavanja, označavanja, čišćenja, obogaćivanja ili agregiranja)
 - Skupovi podataka: svi skupovi podataka koji se koriste u razvoju UI sustava, uključujući skup podataka ili skupove podataka kako su opisani u **Prilogu B**
 - Isporuka: trenutak u kojem Dobavljač obavijesti Javnu organizaciju da UI sustav ispunjava sve dogovorene uvjete i da je spreman za uporabu
 - Namjena: uporaba za koju je Javna organizacija namijenila UI sustav, uključujući specifični kontekst i uvjete uporabe, kako je određena u Prilogu B, informacijama koje je Dobavljač naveo u uputama za uporabu, promotivnim ili prodajnim materijalima i izjavama te u tehničkoj dokumentaciji
 - Razumno predvidljiva kriva uporaba: uporaba UI sustava na način koji nije u skladu s njegovom Namjenom, ali može biti posljedica razumno predvidljivog čovjekova ponašanja ili interakcije s drugim sustavima
 - Bitna izmjena: promjena UI sustava nakon Isporuke koja utječe na usklađenost UI sustava sa zahtjevima utvrđenima u ovim Klauzulama ili koja prouzroči promjenu Namjene
 - Dobavljač: fizička ili pravna osoba, tijelo javne vlasti, agencija ili drugo tijelo koje isporučuje UI sustav Javnoj organizaciji u skladu s Ugovorom
 - Skupovi podataka Dobavljača i Skupovi podataka treće strane: skupovi podataka (ili njihovi dijelovi) koji se ne smatraju Skupovima podataka Javne organizacije.

Odjeljak B – Temeljni zahtjevi za UI sustav

Article 2 Sustav upravljanja rizicima

- 2.1. Dobavljač osigurava da se prije Isporuke UI sustava uspostavi i uvede sustav upravljanja rizicima za UI sustav.
- 2.2. Sustav upravljanja rizicima obuhvaća barem sljedeće postupke:
- a. utvrđivanje, procjenu i evaluaciju poznatih i razumno predvidljivih rizika za zdravlje, sigurnost i temeljna prava Europske unije koji će vjerojatno nastati s obzirom na Namjenu UI sustava i njegovu Razumno predvidljivu krivu uporabu
 - b. evaluaciju drugih mogućih rizika

- c. donošenje odgovarajućih i ciljanih mjera upravljanja rizicima osmišljenih za otklanjanje rizika utvrđenih u skladu s točkama (a) i (b) ovog stavka u skladu s odredbama sljedećih stavaka.
- 2.3. Mjere upravljanja rizicima iz stavka 2.2. točke (c) takve su da Dobavljač može objektivno procijeniti da su relevantni preostali rizici povezani sa svakom pojedinom opasnošću te cjelokupni preostali rizik UI sustava prihvatljivi, pod uvjetom da se UI sustav koristi u skladu sa svojom Namjenom ili u uvjetima Razumno predvidljive krive uporabe.
- 2.4. Pri utvrđivanju najprikladnijih mjera upravljanja rizicima iz stavka 2.2. točke (c) osigurava se sljedeće:
 - a. uklanjanje ili smanjenje utvrđenih rizika u mjeri u kojoj je to tehnički izvedivo odgovarajućim projektiranjem i razvojem UI sustava
 - b. prema potrebi, poduzimanje odgovarajućih mjera za smanjenje i kontrolu rizika koji se ne mogu otkloniti
 - c. pružanje odgovarajućih informacija Javnoj organizaciji.
- 2.5. Dobavljač osigurava da se prije Isporuke UI sustav testira kako bi se provjerilo je li UI sustav u skladu s Klauzulama i jesu li mjere upravljanja rizicima iz stavka 2.2. točke (c) učinkovite s obzirom na Namjenu i Razumno predvidljivu krivu uporabu. Ako to zatraži Javna organizacija, Dobavljač je obavezan testirati UI sustav u njezinu okruženju.
- 2.6. Sve utvrđene rizike, poduzete mjere i testiranja provedena radi postizanja usklađenosti s ovim člankom Dobavljač mora evidentirati. Dobavljač tu dokumentaciju mora staviti na raspolaganje Javnoj organizaciji najkasnije u trenutku Isporuke UI sustava. Ta dokumentacija može biti dio tehničke dokumentacije i/ili uputa za uporabu.
- 2.7. Sustav upravljanja rizicima sastoji se od kontinuiranog i iterativnog procesa koji se izvodi za vrijeme cijelog trajanja Ugovora. Nakon Isporuke UI sustava Dobavljač stoga mora:
 - a. redovito preispitivati i ažurirati postupak upravljanja rizicima kako bi osigurao da je on stalno učinkovit
 - b. ažurirati dokumentaciju opisanu u članku 2.6. kao i
 - c. bez odgode staviti na raspolaganje Javnoj organizaciji svaku novu verziju dokumentacije opisane u članku 2.6.
- 2.8. Ako je to razumno potrebno kako bi Dobavljač pravilno provodio sustav upravljanja rizicima, Javna organizacija će na zahtjev dostaviti Dobavljaču informacije koje nisu povjerljive.
- 2.9. **<Neobvezno>** Ako Javna organizacija nastavlja s korištenjem UI sustava i nakon isteka Ugovora, Dobavljač po isteku Ugovora dostavlja Javnoj organizaciji informacije potrebne za njezino samostalno održavanje sustava upravljanja rizicima.

Article 3 < Članak 3. primjenjuje se samo za UI sustave koji koriste tehnike s učenjem modelâ pomoću podataka. U članku 3. pretpostavlja se da Dobavljač ili njegovi podugovaratelji imaju potpun pristup Skupovima podataka. Ako Skupove podataka posjeduje isključivo Javna organizacija, potrebno je pronaći druga rješenja.> Podaci i upravljanje podacima

- 3.1. Dobavljač osigurava da Skupovi podataka koji se koriste u razvoju UI sustava, uključujući učenje, validaciju i testiranje, podliježu i podlijegat će upravljanju podacima koje je primjereno kontekstu uporabe, kao i Namjeni UI sustava. Te mjere odnose se posebno na:

- a. transparentnost u pogledu izvorne svrhe prikupljanja podataka
 - b. relevantne odluke o organizaciji podataka
 - c. procese prikupljanja podataka
 - d. pripremu podataka za postupke obrade, kao što su obilježavanje, označivanje, čišćenje, obogaćivanje i agregiranje
 - e. formuliranje relevantnih pretpostavki, osobito s obzirom na informacije koje bi podaci trebali mjeriti i predstavljati
 - f. ispitivanje mogućih pristranosti koje bi mogle utjecati na zdravlje i sigurnost fizičkih osoba ili dovesti do diskriminacije zabranjene zakonima Europske unije
 - g. odgovarajuće mjere za otkrivanje, sprečavanje i ublažavanje mogućih pristranosti
 - h. utvrđivanje relevantnih nepotpunosti ili nedostataka podataka zbog kojih se ne može postići usklađenost s ovim Klauzulama te način na koji se te nepotpunosti i nedostaci mogu otkloniti.
- 3.2. Dobavljač osigurava da su Skupovi podataka koji se koriste u razvoju UI sustava relevantni, reprezentativni i u najvećoj mogućoj mjeri bez pogrešaka te da su što potpuniji za svoju Namjenu. Dobavljač osigurava da Skupovi podataka imaju odgovarajuća statistička svojstva, prema potrebi i u odnosu na osobe ili skupine osoba za koje se UI sustav namjerava koristiti. Te se karakteristike Skupova podataka mogu postići na razini pojedinačnih skupova podataka ili njihove kombinacije.
- 3.3. Dobavljač osigurava da se u Skupovima podataka koji se koriste u razvoju UI sustava u obzir uzimaju, u mjeri u kojoj to iziskuje Namjena ili Razumno predvidljiva kriva uporaba, karakteristike ili elementi specifični za zemljopisno, kontekstualno bihevioralno ili radno okruženje u kojem je previđena uporaba UI sustava.
- 3.4. Obveze iz ovog članka ne primjenjuju se samo na razvoj UI sustava prije Isporuke, nego i na svako Dobavljačevo korištenje Skupova podataka koje može utjecati na funkcioniranje UI sustava u bilo kojem drugom trenutku tijekom trajanja Ugovora.

Article 4 Tehnička dokumentacija i upute za uporabu

- 4.1. Dobavljačeva Isporuka UI sustava uključuje dostavu tehničke dokumentacije i uputa za uporabu.
- 4.2. Tehnička dokumentacija mora omogućiti Javnoj organizaciji ili trećoj strani da ocijeni usklađenost UI sustava s odredbama zahtjeva utvrđenih u ovim Klauzulama i mora ispunjavati barem uvjete opisane u **Prilogu C**.
- 4.3. Upute za uporabu uključuju sažete, potpune, točne i jasne informacije koje su relevantne, dostupne i razumljive Javnoj organizaciji. Upute za uporabu moraju ispunjavati barem uvjete opisane u **Prilogu D**.
- 4.4. Dobavljač tu dokumentaciju mora ažurirati barem nakon svake Bitne izmjene tijekom trajanja Ugovora, a zatim je staviti na raspolaganje Javnoj organizaciji.
- 4.5. **<neobvezno>** Tehnička dokumentacija i upute za uporabu moraju biti sastavljene na engleskom jeziku.
- 4.6. **<neobvezno>** Javna organizacija ima pravo izraditi preslike tehničke dokumentacije i uputa za uporabu u količini potrebnoj za internu uporabu u organizaciji Javne organizacije, ne dovodeći u pitanje odredbe članka 6. i 13.

Article 5 Evidentiranje

- 5.1. Dobavljač osigurava da se UI sustav projektira i razvija te da će se projektirati i razvijati tako da ima funkciju automatskog bilježenja događaja („dnevnici događaja“) tijekom rada UI sustava. Te funkcije bilježenja događaja moraju biti u skladu s najnovijim dostignućima i, ako postoje, priznatim standardima ili zajedničkim specifikacijama. **<Neobvezno: dodati, ako postoji, određeni standard>**
- 5.2. Funkcije bilježenja događaja takve su da osiguravaju razinu sljedivosti funkcioniranja UI sustava tijekom njegova životnog ciklusa koja je primjerena Namjeni i Razumno predvidljivoj krivoj uporabi tog sustava. Njima se posebno omogućuje bilježenje događaja relevantnih za utvrđivanje situacija koje mogu:
 - a. dovesti do toga da UI sustav predstavlja rizik za zdravlje ili sigurnost ili za zaštitu temeljnih prava osoba ili
 - b. dovesti do Bitne izmjene.
- 5.3. **<Neobvezno>** Dobavljač će omogućiti Javnoj organizaciji pristup dnevnicima događaja koje automatski generira UI sustav u stvarnom vremenu.
- 5.4. Dobavljač tijekom trajanja Ugovora čuva dnevnike događaja koje automatski generira UI sustav ako su na temelju Ugovora takvi dnevnici pod njegovom kontrolom. Po isteku trajanja Ugovora Dobavljač će bez odgode te dnevnike događaja dostaviti Javnoj organizaciji.

Article 6 Transparentnost UI sustava

- 6.1. Dobavljač osigurava da se UI sustav projektira i razvija te da će se projektirati i razvijati tako da rad UI sustava bude dovoljno transparentan da Javna organizacija može u bitnome razumjeti kako sustav funkcionira.
- 6.2. Kako bi se osigurala odgovarajuća transparentnost, Dobavljač prije Isporuke UI sustava provodi barem tehničke i organizacijske mjere opisane u **Prilogu E**. Te bi mjere trebale dovesti do toga da Javna organizacija može na odgovarajući način razumjeti i koristiti UI sustav tako da razumije kako UI sustav funkcionira i koje podatke obrađuje kako bi mogla objasniti odluke koje UI sustav donosi osobama ili skupinama osoba za koje se UI sustav koristi odnosno namjerava koristiti.

Article 7 Ljudski nadzor

- 7.1. Dobavljač osigurava da se UI sustav projektira i razvija te da će se projektirati i razvijati, među ostalim ugrađujući odgovarajuće alate u korisničko sučelje, tako da ga fizičke osobe mogu učinkovito nadzirati razmjerno rizicima koji su povezani s njime.
- 7.2. Dobavljač osigurava da se prije Isporuke u UI sustav ugrade odgovarajuće mjere i da se one poduzimaju kako bi se osigurao ljudski nadzor. Te mjere, koje mogu uključivati, među ostalim, osposobljavanje zaposlenika Javne organizacije, omogućuju pojedincima kojima je povjeren ljudski nadzor da, ovisno o okolnostima:
 - a. budu svjesni relevantnih mogućnosti i ograničenja UI sustava i dostatno ih razumiju te da pravilno prate njegov rad kako bi se znakovi nepravilnosti, disfunkcija i neočekivanih rezultata mogli što prije otkriti i ispraviti

- b. budu svjesni moguće tendencije nevoljnog ili pretjeranog oslanjanja na izlazne rezultate UI sustava („automatizacijska pristranost“), osobito UI sustava koji se rabe za davanje informacija ili preporuka na temelju kojih odluke donose pojedinci
 - c. točno protumače izlazni rezultat UI sustava, uzimajući u obzir karakteristike sustava te dostupne alate i metode za tumačenje
 - d. u bilo kojoj situaciji odustanu od korištenja UI sustava ili drukčije zanemare, zaobiđu ili ponište izlazni rezultat UI sustava
 - e. interveniraju u rad UI sustava ili ga prekinu pritiskom na gumb za zaustavljanje ili sličnim postupkom.
- 7.3. **<neobvezno>** Kako bi se osigurao odgovarajući ljudski nadzor, Dobavljač prije Isporuke UI sustava provodi barem tehničke i organizacijske mjere opisane u **Prilogu F**.

Article 8 Točnost, otpornost i kibernetička sigurnost

- 8.1. Dobavljač osigurava da se UI sustav projektira i razvija te da će se projektirati i razvijati u skladu s načelom integrirane i zadane sigurnosti. UI sustav bi trebao postići odgovarajuću razinu točnosti, otpornosti, sigurnosti i kibernetičke sigurnosti za svoju Namjenu te bi u tom smislu tijekom cijelog svojeg životnog ciklusa trebao postojano raditi.
- 8.2. Razine točnosti i relevantni parametri točnosti UI sustava opisani su u **Prilogu G**.
- 8.3. Kako bi se osigurala odgovarajuća razina otpornosti, sigurnosti i kibernetičke sigurnosti, Dobavljač prije Isporuke UI sustava provodi barem tehničke i organizacijske mjere opisane u **Prilogu H**.

Odjeljak C – Obveze Dobavljača u odnosu na UI sustav

Article 9 Usklađenost s odjeljkom B

Dobavljač mora osigurati da od Isporuke UI sustava do isteka Ugovora UI sustav ispunjava zahtjeve utvrđene u odjeljku B ovih Klauzula.

Article 10 **<Neobvezno>** Sustav upravljanja kvalitetom

- 10.1. Prije Isporuke UI sustava Dobavljač uspostavlja sustav upravljanja kvalitetom kojim se osigurava usklađenost s ovim Klauzulama. O tom se sustavu na sustavan i uredan način sastavlja dokumentacija u obliku pisanih politika, postupaka i uputa te on obuhvaća barem sljedeće aspekte:
 - a. strategiju regulatorne usklađenosti
 - b. tehnike, postupke i sustavne aktivnosti koje treba provoditi u projektiranju te nadzoru i provjeri projektiranja UI sustava
 - c. tehnike, postupke i sustavne aktivnosti koje treba provoditi u razvoju te kontroli kvalitete i osiguranju kvalitete UI sustava
 - d. postupke pregleda, testiranja i validacije koje treba provesti prije, tijekom i poslije razvoja UI sustava te učestalost kojom se oni moraju provoditi
 - e. tehničke specifikacije, uključujući norme, koje treba primijeniti i, ako relevantne usklađene norme nisu u cijelosti primijenjene ili ne obuhvaćaju sve relevantne

- zahtjeve, sredstva kojima treba osigurati usklađenost UI sustava sa zahtjevima iz poglavlja B. ovih Klauzula
- f. sustave i postupke za upravljanje podacima, uključujući prikupljanje, analizu, označivanje, pohranu, filtriranje, rudarenje, agregiranje, zadržavanje podataka i sve druge operacije s podacima koje se obavljaju prije Isporuke UI sustava
 - g. sustav upravljanja rizicima iz članka 2.
 - h. postupke povezane s prijavljivanjem ozbiljnih incidenata i neispravnosti
 - i. sustave i postupke za arhiviranje sve važne dokumentacije i svih važnih informacija
 - j. upravljanje resursima, uključujući mjere koje se odnose na sigurnost opskrbe
 - k. okvir za odgovornost kojim se utvrđuje odgovornost uprave i drugog osoblja za sve aspekte navedene u ovom stavku.

Article 11 **<neobvezno>** Ocjenjivanje sukladnosti

- 11.1. Dobavljač osigurava da prije Isporuke UI sustav prođe postupak ocjenjivanja sukladnosti:
 - a. Dobavljač provjerava je li uvedeni sustav upravljanja kvalitetom u skladu sa zahtjevima iz članka 10.
 - b. Dobavljač pregledava informacije iz tehničke dokumentacije kako bi ocijenio usklađenost UI sustava s relevantnim temeljnim zahtjevima iz odjeljka B ovih Klauzula.
 - c. Dobavljač provjerava i jesu li postupak projektiranja i razvoja UI sustava u skladu s tehničkom dokumentacijom.
- 11.2. Dobavljač osigurava da se za UI sustav provede novi postupak ocjenjivanja sukladnosti kad god Dobavljač bitno izmijeni UI sustav tijekom trajanja Ugovora.

Article 12 Korektivne mjere

Ako tijekom trajanja Ugovora Dobavljač smatra ili ima razloga smatrati da UI sustav nije u skladu s ovim Klauzulama, primjerice kao odgovor na primjedbu Javne organizacije, odmah poduzima potrebne korektivne mjere za postizanje sukladnosti tog sustava. Dobavljač o tome obavještava Javnu organizaciju.

Article 13 Obveza objašnjavanja funkcioniranja UI sustava na pojedinačnoj razini

- 13.1. Osim obveza opisanih u članku 6., tijekom trajanja Ugovora Dobavljač je dužan pomoći Javnoj organizaciji na prvi zahtjev Javne organizacije kako bi osobama ili skupini osoba za koje se UI sustav koristi odnosno namjerava koristiti objasnio kako je UI sustav došao do određene odluke ili ishoda. Ta će se pomoć u najmanju ruku sastojati od jasnog navođenja glavnih čimbenika na temelju kojih je UI sustav došao do određenog ishoda i promjena ulaznih podataka koje bi bilo potrebno napraviti da bi se došlo do drukčijeg ishoda.
- 13.2. Obveza iz članka 13.1. sastoji se od pružanja Javnoj organizaciji svih tehničkih i drugih informacija koje su joj potrebne kako bi objasnila kako je UI sustav došao do određene odluke ili ishoda te kako bi se osobama ili skupini osoba za koje se UI sustav koristi odnosno namjerava koristiti ponudila mogućnost da provjere način na koji je UI sustav

došao do određene odluke ili ishoda. Dobavljač ovime dodjeljuje Javnoj organizaciji pravo korištenja, dijeljenja i otkrivanja tih informacija ako i u mjeri u kojoj je to potrebno za obavješćivanje osoba ili skupine osoba za koje se UI sustav koristi odnosno namjerava koristiti o funkcioniranju UI sustava i/ili u okviru sudskog postupka.

- 13.3. **<neobvezno>** Obveze iz članka 13.1. i članka 13.2. uključuju izvorni kod UI sustava, tehničke specifikacije koje se koriste za razvoj UI sustava, Skupove podataka, tehničke informacije o načinu dobivanja i uređivanja Skupova podataka korištenih u razvoju UI sustava, informacije o korištenoj metodi razvoja i poduzetom razvojnom procesu, potkrepljivanje odabira određenog modela i njegovih parametara te informacije o sposobnosti UI sustava.

Odjeljak D – Prava korištenja Skupova podataka

Article 14 Prava na Skupove podataka Javne organizacije

- 14.1. Sva prava, uključujući sva prava intelektualnog vlasništva, koja se odnose na Skupove podataka Javne organizacije, pripadaju Javnoj organizaciji ili trećoj strani koju je odredila Javna organizacija.
- 14.2. Dobavljač nema pravo koristiti se Skupovima podataka Javne organizacije ni u koju drugu svrhu osim za izvršenje Ugovora, osim ako je drukčije predviđeno u Prilogu B.
- 14.3. Na prvi zahtjev Javne organizacije Dobavljač mora uništiti Skupove podataka Javne organizacije, osim ako je drukčije predviđeno u Prilogu B. Ako Javna organizacija to zahtijeva, Dobavljač mora dostaviti raspoložive dokaze o uništenju Skupova podataka Javne organizacije.

Article 15 Prava na Skupove podataka Dobavljača i Skupove podataka treće strane

- 15.1. Sva prava, uključujući sva prava intelektualnog vlasništva, koja se odnose na Skupove podataka Dobavljača i Skupove podataka treće strane, pripadaju Dobavljaču ili trećoj strani.
- 15.2. Dobavljač daje Javnoj organizaciji neisključivo pravo korištenja Skupova podataka Dobavljača i Skupova podataka treće strane koje je u svakom slučaju dovoljno za izvršenje odredbi Ugovora, uključujući Klauzule, osim ako je drukčije predviđeno u Prilogu B.
- 15.3. **<neobvezno>** Pravo korištenja iz članka 15.2. uključuje pravo da Javna organizacija ili treća strana koriste Skupove podataka Dobavljača i Skupove podataka trećih strana za daljnji razvoj UI sustava, uključujući sve njegove nove verzije.

Article 16 Dostava Skupova podataka

- 16.1. Na prvi zahtjev Javne organizacije Dobavljač će joj dostaviti najnoviju verziju Skupova podataka Javne organizacije.
- 16.2. Na prvi zahtjev Javne organizacije Dobavljač će joj dostaviti najnoviju verziju Skupova podataka Dobavljača i Skupova podataka treće strane, osim ako je drukčije predviđeno u Prilogu B.

- 16.3. Skupove podataka Dobavljač mora dostaviti Javnoj organizaciji u uobičajenom formatu datoteke koji određuje Javna organizacija. **<neobvezno> Skupovi podataka vraćaju se na sljedeći način: [format datoteke].**

Article 17 Naknade štete

- 17.1. Dobavljač će Javnoj organizaciji nadoknaditi štetu za sva potraživanja trećih strana, uključujući nadzornike, u vezi s bilo kakvim kršenjem njihovih prava intelektualnog vlasništva, prava na privatnost ili jednakovrijednih zahtjeva koji se odnose na znanje, nezakonito tržišno natjecanje i ostalo u odnosu na Skupove podataka Dobavljača i Skupove podataka treće strane.
- 17.2. Javna organizacija će Dobavljaču nadoknaditi štetu za sva potraživanja trećih strana, uključujući nadzornike, u vezi s bilo kakvim kršenjem njihovih prava intelektualnog vlasništva, prava na privatnost ili jednakovrijednih zahtjeva koji se odnose na znanje, nezakonito tržišno natjecanje i ostalo u odnosu na Skupove podataka Javne organizacije.

Odjeljak E – Registar sustava umjetne inteligencije i revizija

Article 18 **<Neobvezno>** Registar sustava umjetne inteligencije

- 18.1. Na prvi zahtjev Javne organizacije Dobavljač će joj dostaviti najnoviju verziju informacija opisanih u priložima C i D.
- 18.2. Javna organizacija imaće pravo dijeliti informacije iz članka 18.1. s trećim stranama i objaviti ih, primjerice u registru UI sustava.
- 18.3. Ako Javna organizacija to zatraži, Dobavljač će joj pomoći upisati UI sustave u bilo koji relevantni registar.

Article 19 Usklađenost i revizija

- 19.1. Na prvi zahtjev Javne organizacije Dobavljači joj moraju staviti na raspolaganje sve informacije potrebne za dokazivanje usklađenosti s ovim Klauzulama.
- 19.2. Dobavljač je dužan surađivati u reviziji ili drugoj vrsti inspekcije koju provodi Javna organizacija ili koja se provodi u njezino ime kako bi se procijenilo ispunjava li Dobavljač u svakom trenutku svoje obveze utvrđene u ovim Klauzulama. Takva suradnja uključivat će pružanje svih informacija koje zahtijeva Javna organizacija, omogućivanje uvida u primijenjeni sustav upravljanja rizicima, stavljanje osoblja Dobavljača na raspolaganje za razgovore i omogućivanje pristupa lokacijama Dobavljača.
- 19.3. Javna organizacija priprema ili naručuje pripremu izvješća u kojem se evidentiraju zaključci revizije. U izvješću Javna organizacija evidentira u kojoj mjeri Dobavljač ispunjava obveze iz Ugovora. Ako Javna organizacija utvrdi da Dobavljač ne ispunjava obveze iz ovog članka, Dobavljač će biti dužan otkloniti nedostatke koje je utvrdila Javna organizacija u razumnom roku koji je ona odredila u izvješću. Ako Dobavljač ne otkloni nedostatke koje je utvrdila Javna organizacija u roku određenom u izvješću za otklanjanje takvih nedostataka, po sili zakona smatrat će se da Dobavljač ne ispunjava ugovorne obveze.

- 19.4. Javna organizacija imat će pravo objaviti zaključke izvješća iz članka 19.3.
- 19.5. Javna organizacija imat će pravo provoditi ili naložiti provođenje revizije jednom u kalendarskoj godini ili u vezi s bilo kojom Bitnom izmjenom.
- 19.6. Javna organizacija može odlučiti da reviziju u cijelosti ili djelomično provede neovisni revizor.
- 19.7. Javna organizacija snosi eventualne troškove revizora kojeg angažira. Javna organizacija će platiti Dobavljaču razumnu naknadu za sve troškove koje je imao za potrebe revizije. Ni u kojem slučaju spor oko iznosa takve naknade ne daje Dobavljaču pravo da obustavi izvršenje svojih obveza u skladu s ovim Klauzulama. Javna organizacija ne mora platiti takvu naknadu ako se revizijom utvrdi da Dobavljač nije ispunio svoje obveze u skladu s ovim Klauzulama.

Odjeljak F – Troškovi

Article 20 Troškovi

Osim ako se stranke drukčije dogovore ili ako je izričito drukčije određeno u ovim Klauzulama, Javna organizacija neće platiti dodatnu naknadu Dobavljaču za rad koji proizlazi iz ovih Klauzula.

Prilog A – UI sustav i njegova Namjena

Opis UI sustava

Područjem primjene ovih Klauzula obuhvaćeni su sljedeći sustavi ili sastavni dijelovi sustava:

Opišite UI sustav ili sustave. To može biti i algoritamski sustav koji se ne smatra UI sustavom u skladu s Aktom o umjetnoj inteligenciji.

Namjena

Opišite uporabu za koju je UI sustav namijenjen.

Prilog B – Skupovi podataka

Opišite Skupove podataka korištene za učenje (ako je primjenjivo), validaciju i testiranje UI sustava. Utvrdite razliku između Skupova podataka Javne organizacije te Skupova podataka Dobavljača i Skupova podataka treće strane. Kad je riječ o Skupovima podataka Javne organizacije, opišite svrhe za koje Dobavljač može koristiti Skupove podataka (osim izvršenja Ugovora) i je li Dobavljač dužan uništiti Skup podataka po isteku Ugovora. Kad je riječ o Skupovima podataka Dobavljača i Skupovima podataka treće strane, opišite svrhe za koje Javna organizacija može koristiti Skupove podataka i je li Dobavljač obavezan dostaviti Skupove podataka.

Skupovi podataka Javne organizacije

Sljedeće Skupove podataka Javna organizacija dostavlja Dobavljaču u skladu s Ugovorom ili će oni biti stvoreni ili prikupljeni u okviru Ugovora:

Opis Skupa podataka	Prava korištenja Dobavljača	Obveza uništavanja Skupa podataka po isteku Ugovora
		Da/Ne
		Da/Ne
		Da/Ne
		Da/Ne

Skupovi podataka Dobavljača i Skupovi podataka treće strane

Sljedeći Skupovi podataka Dobavljača i Skupovi podataka treće strane koristit će se ili su se koristili za učenje (ako je primjenjivo), validaciju i testiranje UI sustava:

Opis Skupa podataka	Prava korištenja Javne organizacije	Obveza dostave ¹
		Da/Ne
		Da/Ne
		Da/Ne
		Da/Ne

¹ Ograničenjem obveze dostave Skupova podataka Dobavljača i Skupova podataka treće strane ne ograničavaju se obveze Dobavljača opisane u člancima 6. i 13.

Prilog C Tehnička dokumentacija

Tehnička dokumentacija sadržava barem sljedeće informacije, ovisno o tome što je primjenjivo na relevantni UI sustav:

1. općeniti opis UI sustava, uključujući:
 - 1.1. njegovu namjenu, ime Dobavljača te datum i verziju sustava
 - 1.2. prirodu podataka koji bi se mogli ili se namjeravaju obrađivati u sustavu i, za osobne podatke, kategorije fizičkih osoba i skupina osoba koje bi mogle biti zahvaćene ili je predviđeno da budu zahvaćene
 - 1.3. prema potrebi, način na koji je UI sustav u interakciji, ili se može koristiti za interakciju, s hardverom ili softverom koji nije dio samog UI sustava
 - 1.4. verzije relevantnog softvera ili integriranog softvera i sve zahtjeve povezane s ažuriranjem verzija
 - 1.5. opis svih oblika u kojima se UI sustav stavlja na tržište ili u uporabu
 - 1.6. opis hardvera na kojem bi UI sustav trebao raditi
 - 1.7. ako je UI sustav sastavni dio proizvoda, fotografije ili ilustracije koje prikazuju vanjske značajke, oznake i unutarnju konstrukciju tih proizvoda
 - 1.8. detaljan i lako razumljiv opis glavnog cilja ili ciljeva optimizacije sustava
 - 1.9. detaljan i lako razumljiv opis očekivanog izlaznog rezultata i njegove očekivane kvalitete
 - 1.10. detaljne i lako razumljive upute za tumačenje izlaznih rezultata sustava
 - 1.11. primjere scenarija za koje se sustav ne bi trebao koristiti
2. detaljan opis elemenata UI sustava i postupka njegova razvoja, uključujući:
 - 2.1. metode i korake provedene u razvoju UI sustava, uključujući, prema potrebi, korištenje prethodno poučenih sustava ili alata trećih strana te način na koji ih je Dobavljač koristio, integrirao ili izmijenio, uključujući opis svih ugovora o licenciranju ili drugih ugovornih odredbi povezanih s takvim ulaznim podacima trećih strana
 - 2.2. projektne specifikacije sustava, odnosno opću logiku UI sustava i algoritama; najvažnije projektne odabire, uključujući razloge i pretpostavke za njih, među ostalim u vezi s osobama ili skupinama osoba za koje je sustav namijenjen; glavna primijenjena klasifikacijska rješenja; informacije o tome što bi sustav trebao optimizirati te relevantnost različitih parametara; odluke o eventualnim kompromisima u tehničkim rješenjima koji su doneseni radi poštovanja zahtjeva iz ovih Klauzula
 - 2.3. opis arhitekture sustava s objašnjenjem kako se softverske komponente međusobno nadopunjuju ili potpomažu te kako su uključene u cjelokupnu obradu; računalne resurse korištene za razvoj, učenje, testiranje i validaciju UI sustava
 - 2.4. ako je primjenjivo, potrebne podatke u smislu tablica s opisom metodologije i tehnike učenja te skupova podataka korištenih za učenje, uključujući informacije o podrijetlu, sadržaju i glavnim karakteristikama tih Skupova podataka; način na koji su podaci dobiveni i odabrani; postupke označivanja

- (npr. za nadzirano učenje), metodologije čišćenja podataka (npr. otkrivanje netipičnih vrijednosti)
- 2.5. prema potrebi, detaljan opis unaprijed određenih promjena UI sustava i njegove sposobnosti, zajedno sa svim relevantnim informacijama o tehničkim rješenjima primijenjenima radi kontinuirane usklađenosti UI sustava s relevantnim zahtjevima iz ovih Klauzula
 - 2.6. primijenjene postupke validacije i testiranja, uključujući informacije o podacima korištenima za validaciju i testiranje te njihovim glavnim karakteristikama; parametre za mjerenje točnosti, otpornosti, kibernetičke sigurnosti i usklađenosti s drugim relevantnim zahtjevima iz ovih Klauzula, kao i potencijalno diskriminirajuće učinke; dnevnike događaja tijekom testiranja i sva izvješća o testiranju s datumom i potpisom odgovornih osoba, među ostalim u vezi s unaprijed određenim promjenama iz točke 2.5.
 - 2.7. uspostavljene mjere kibernetičke sigurnosti.

Detaljne informacije o praćenju, funkcioniranju i kontroli UI sustava, posebno u pogledu: njegovih mogućnosti i ograničenja u radu, uključujući stupnjeve točnosti za konkretne osobe ili skupine osoba na kojima se sustav namjerava koristiti te ukupnu očekivanu razinu točnosti u odnosu na namjenu sustava; predvidljivih neplaniranih krajnjih ishoda i izvora rizika za zdravlje i sigurnost, temeljna prava i diskriminaciju s obzirom na Namjenu UI sustava

3. detaljan opis sustava upravljanja rizicima u skladu s člankom 2.
4. opis svih relevantnih promjena koje je Dobavljač izvršio na sustavu tijekom njegova životnog ciklusa.

Prilog D Upute za uporabu

Upute za uporabu sadržavaju barem sljedeće informacije, ovisno o tome što je primjenjivo na UI sustav:

1. identitet i podatke za kontakt Dobavljača i, prema potrebi, njegova ovlaštenog zastupnika
2. karakteristike, mogućnosti i ograničenja sposobnosti UI sustava, uključujući, prema potrebi:
 - 2.1. njegovu Namjenu
 - 2.2. razine točnosti, otpornosti i kibernetičke sigurnosti iz članka 8. u odnosu na koje je UI sustav testiran i validiran i koje se mogu očekivati te sve poznate i predvidljive okolnosti koje mogu utjecati na tu očekivanu razinu točnosti, stabilnosti i kibernetičke sigurnosti
 - 2.3. sve poznate ili predvidljive okolnosti povezane s uporabom UI sustava u skladu s njegovom Namjenom ili u uvjetima Razumno predvidljive krive uporabe koje mogu prouzročiti rizike za zdravlje i sigurnost ili temeljna prava
 - 2.4. mjeru u kojoj UI sustav može pružiti objašnjenje za odluke koje donosi
 - 2.5. sposobnost UI sustava u odnosu na osobe ili skupine osoba za koje se sustav namjerava koristiti
 - 2.6. relevantne informacije o radnjama korisnika koje mogu utjecati na sposobnost sustava, uključujući vrstu ili kvalitetu ulaznih podataka, ili sve druge važne informacije o korištenim Skupovima podataka za učenje, validaciju i testiranje, uzimajući u obzir namjenu UI sustava
3. promjene UI sustava i njegove sposobnosti koje je Dobavljač unaprijed odredio, ako ih ima
4. mjere ljudskog nadzora iz članka 7., uključujući tehničke mjere uvedene kako bi se Javnoj organizaciji olakšalo tumačenje izlaznih rezultata UI sustava
5. očekivani životni vijek UI sustava i sve potrebne mjere održavanja i brige kako bi se osiguralo pravilno funkcioniranje UI sustava, što se odnosi i na softverska ažuriranja
6. opis mehanizama koji su sastavni dio UI sustava koji korisnicima omogućuju pravilno prikupljanje, pohranu i tumačenje dnevnika događaja.

Prilog E Mjere za osiguravanje transparentnosti

Ovdje opišite tehničke i organizacijske mjere koje Dobavljač treba poduzeti kako bi osigurao transparentnost u skladu s člankom 6. Klauzula.

Prilog F Mjere za osiguravanje ljudskog nadzora

Ovdje opišite tehničke i organizacijske mjere koje Dobavljač treba poduzeti kako bi osigurao ljudski nadzor u skladu s člankom 7. Klauzula.

Prilog G Razine točnosti

Ovdje opišite potrebne razine točnosti.

Prilog H Mjere za osiguravanje odgovarajuće razine otpornosti, sigurnosti i kibernetičke sigurnosti

Ovdje opišite tehničke i organizacijske mjere koje Dobavljač treba poduzeti kako bi osigurao odgovarajuće razine otpornosti, sigurnosti i kibernetičke sigurnosti u skladu s člankom 8. Klauzula.

Tim se mjerama mora osigurati da UI sustav bude što otporniji na greške, kvarove ili nedosljednosti koje se mogu dogoditi unutar sustava ili okruženja u kojem sustav radi, osobito zbog njihove interakcije s pojedincima ili drugim sustavima.

UI sustav mora biti otporan na pokušaje neovlaštenih trećih strana da mu izmijene uporabu, ponašanje, izlazne rezultate ili sposobnost iskorištavanjem slabih točaka sustava. Tehnička rješenja za prevladavanje specifičnih slabih točaka umjetne inteligencije mogu, prema potrebi, uključivati mjere za sprečavanje, otkrivanje, savladavanje i obuzdavanje napada kojima je cilj manipuliranje skupom podataka za učenje („trovanje podataka“), prethodno poučenim komponentama koje se koriste za učenje („trovanje modela“) ili ulaznim podacima kako bi model napravio pogrešku („neprijateljski primjeri“ ili „zaobilaženje modela“), napada na povjerljivost ili nedostataka modela koji bi mogli dovesti do štetnog donošenja odluka te mjere za odgovaranje na takve napade.